

BOD

ZŁOMU

✓
CÁIK

	4	Editoriál
	10	Ako vznikol názov
K téme	12	Prah poznania
	16	Anketa
O škole	18	Nový začiatok
	20	Kvinta vs. the rest
	26	Rozhovor s Pátrom Šimkovičom
Umelecké	32	Bod zlomu
	34	Poézia
	40	Mesto plné kvapiek dažďa
Reportážne	46	Dámska móda
	52	Technika
Kontroverzné	54	Tabu
	56	Z kruhu von

EDITORIÁL

Milí čitatelia!

Dat' veci do pohybu a vytvoriť prakticky z ničoho prvé číslo školského časopisu nebolo jednoduché. Nielenže to bol pre nás zlomový okamih, ale aj v nás sa niečo zlomilo – nasiakli sme vôňami ľudí, s ktorými pracujeme a okresali nás všetky problémy, ktoré sme pri tvorbe museli riešiť.

My mladí máme v sebe ešte zápalnú iskru, ktorá nestihla za tie roky vyhasnúť. Najviac dokážeme kráčať s dobou a sme veľmi citliví na rozmanitosť nových podnetov, ktoré nám prináša. Tajne dúfame, že práve my sme tí vyvolení, ktorí so sebou nesú vlnu dobra a spravodlivosti. Možno preto veci radi meníme, oduševnene štrngáme kľúčmi na námestiach či napodobňujeme hlas Zeme.

Človek je od prirodzenosti lenivý a rád zatvára oči pred tým, čo mu nie je pohodlné. Občas to

prerastie až do takých rozmerov, že sa nestačíme čudovať. Až vtedy, keď zrazu vidíme skutočný kontrast medzi dobrým a zlým, správnym a nesprávnym sme si schopní uvedomiť rozdiel a chyby, ktoré sme spravili. Nie je to ideálna cesta, oveľa lepšia ako prudká a často bolestivá revolúcia je postupná a miernejšia evolúcia, no občas nám svet a náhodné zoskupenie hviezd nedajú na výber.

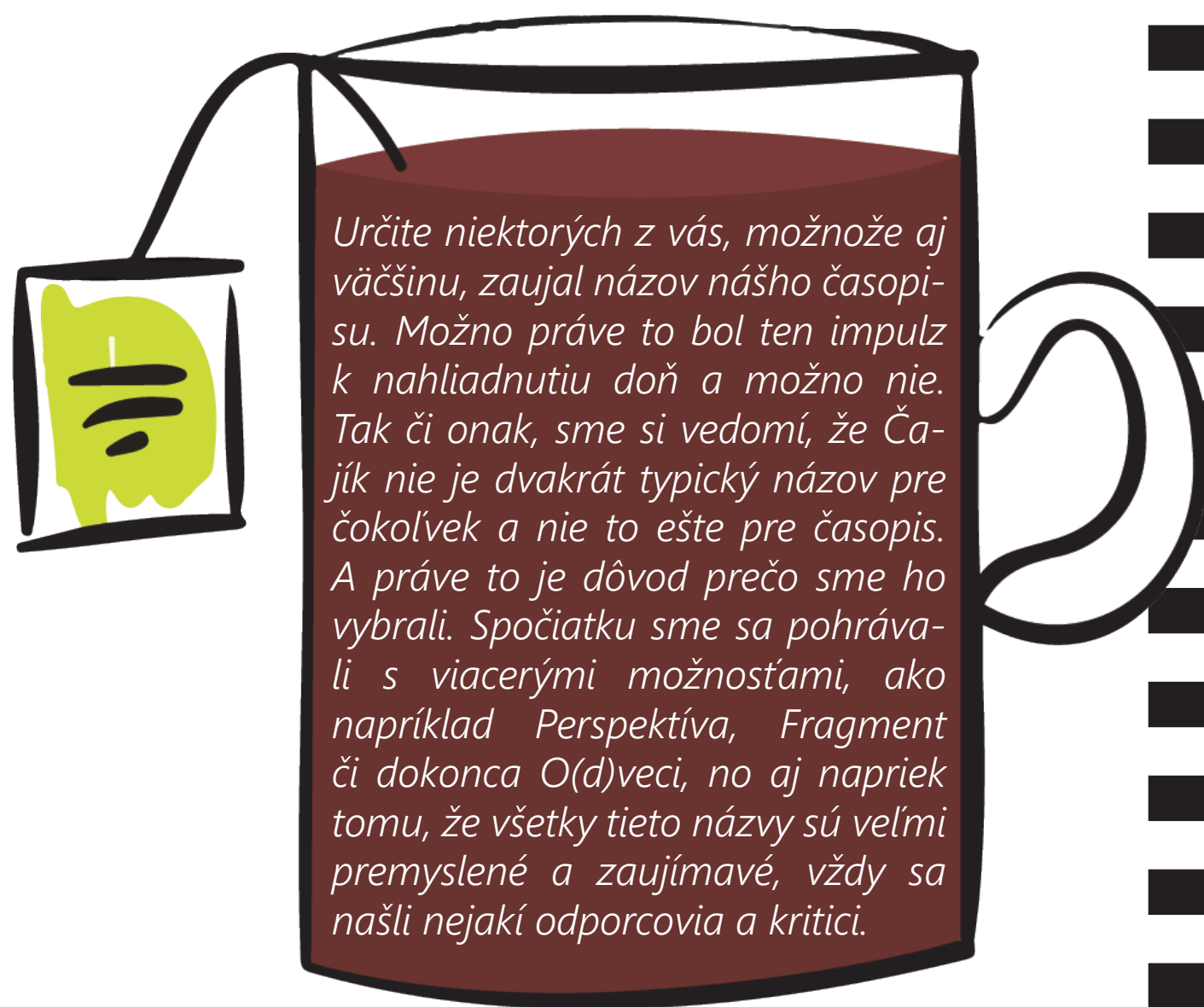
Preto vás všetkých prosím, pozorne si všímajte veci okolo seba, hoci sú ešte malé, takmer nebadateľné. Nenechávajte tie zlé narásť do väčších problémov, ktorých riešenie je veľmi náhle a náročné. A ak môžete v niečom pomôcť, nečakajte na zlomový okamih, ktorý vás k tomu donúti.

Karolína Jarošová

AKO VZNIKOL NÁZOV

Určite niektorých z vás, možnože aj väčšinu, zaujal názov nášho časopisu. Možno práve to bol ten impulz k nahliadnutiu doň a možno nie. Tak či onak, sme si vedomí, že Čajík nie je dvakrát typický názov pre čokoľvek a nie to ešte pre časopis. A práve to je dôvod prečo sme ho vybrali. Spočiatku sme sa pohrávali s viacerými možnosťami, ako napríklad Perspektíva, Fragment či dokonca O(d)veci, no aj napriek tomu, že všetky tieto názvy sú veľmi premyslené a zaujímavé, vždy sa našli nejakí odporcovia a kritici.

Keď sme prvýkrát počuli návrh čajík, zborovo sme sa zasmiali. Prišiel nám veľmi absurdný, no zároveň to malo svoje čaro. Asi po prvý raz medzi nami zavládla harmónia a zhodli sme sa posunúť čajík do užšieho výber. Možno to znie ako veľmi prvoplánový názov, no skrýva v sebe viac ako by sa očakávalo.

Prvotný nápad vzišiel z anglickej slangovej frázy: „That’s the tea!“, ale neskôr sme začali objavovať aj iné uhly pohľadu.

Čajík je niečo, čo si dokáže každý pripraviť na iný spôsob. Niektorí si dajú do čaju kilo cukru, iní med a ďalší nesladí vôbec, niektorí si rád primieša mlieko. Existujú milióny chutí, farebných odtieňov a vôní. V každom čaji tancuje hladina vody do úplne iného rytmu a stúpajúca para sa vlní odlišnými pohybmi. Keby sme sa na veci pozreli úplne zblízka, do hĺbky a rozobrali ich na drobné kúsky, prešli by sme k samej

podstate veci, všetkých tých rôznorodých prísad a jednotlivých ingrediencií, z ktorých sa čaj skladá a trochu nám to pripomína nás. Sme oslavou diverzity na našej škole a spolu hľadáme cestu k vzájomnej spolupráci, porozumeniu odlišností a spojeniu sa v jeden celok, aby sme tak mohli vytvoriť niečo, z čoho budeme mať radosť. Snažíme sa navzájom dopĺňať, hľadať chute, ktoré k sebe pasujú a vyvažovať naše nedostatky práve tým, pre čo sa dokážeme zapáliť. Vieme, že všetky priepasti nepokryjeme, no máme za cieľ neustále sa o to pokúšať a učiť sa pri tom nové veci.

Do úvodného čísla časopisu sa nám podarilo zamiešať hrstku divých púpav, veľa nápadov, občas sme si ho navzájom okorenili, ale aj osladili vďaka príjemným momentom a zlatým ľuďom, no najmä sme ho zaliali poriadnou odvahou vstupovať do neznáma.

PRAH POZNANIA

Padám.

Pomaly, ale iste.

Nič iné necítim, iba oči čiernej tmy, ktoré upierajú svoj pohľad práve na mňa.

Cítim zachvenie.

Už som dopadla.

Dopadla som na priesvitné dno neznámej priekopy.

Aj cez podrážku topánok cítim ten cudzí chlad, čo sa driape nahor. Načahuje sa ku mne. Dostáva sa už k mojim kolenám.

Obzriem sa.

Černota bledne.

Pretínajú ju bledunké lúče ranného slnka.

Už vidím svoje okolie, no nespoznávam ho.

Ako je to možné? Pýtam sa len samej seba.

Nikto okrem mňa tu nie je.

Zatiaľ.

Žiaden záblesk po živej duši.

Na prvý pohľad – nič ...

Alebo je tá chyba iba vo mne ?

To, že sa teraz pozerám na svet iba mojimi úbohými obyčajnými očami smrteľníčky?

To nemôže byť pravda ...

Viečka zakryjú zvedavé oči. Na chvíľku si vydýchnem.

Potom znova otvorím oči. Zreničky sa mi rozšíria, pás farebných dúhoviek zažiarí.

Ten zvláštny pocit cítim až pri srdci.

Doteraz mi bola zima na nohy, no tento chlad už
necítim.
Vystriedalo ho teplo. Alebo sa mi to iba zdalo? Bol to
taký chvíľkový závan?
Iba záblesk.
Záblesk tepla.
PRAVDEPODOBNE.
Znova sa obzriem. Rozpoznávam okolie.
Už je tu viac svetla.
Zlákne sa.
Zem sa pohne.
Zatrasie.
Iba jemnučko zatrasie.
Nemusíš sa báť. Opakuje mi stále dookola moje
vnútro. Nemusíš sa báť. Zrak mi padne na pôdu pre-
do mnou. Vidím priehlbinku. Trhlinu.
Suchá pôda sa rozrušuje, praská. Úzka trhlinu sa
predlžuje. Každou sekundou sa predlžuje od mojich
nôh až niekam dopredu, do neznáma.
Už nevidím, kde končí. Kde pokračuje to, čo začala.
Už vidím iba začiatok.
Počiatok.
Prvú ryhu, ktorá narušila pôdu.
Jej záhyb sa ma chce dotknúť ako vietor mojich
vlasov.
Načahuje sa ku mne. K mojim nohám.

Neistota.
Dotkne sa ma neistota, ktorá ma už dávno
nezasiahla. Zvláštne.
Úplný začiatok ryhy sa mihá ani nie milimeter od
špičky topánky.
Cítim dotyk, aj keď sa ma v skutočnosti žiadna živá
duša nedotkla.
Cítim závan poznania.
Cítim neznámu vôňu. Vôňu dobrodružstva.
Necítim viac neistotu.
Znova sa pozriem na trhlinu.
Na jej začiatok.
Na jej podstatu.
Podstatu v jednom bode.
Bod počiatku dýchajúcej novoty.
Bod odhalenej pravdy.
Bod zlomu.
Zaostrím zrak.
Biele svetlo sa tu láme, ...akoby úplne rozkladá...
Bod

zLOMU

ANKETA

- Program Progresívneho Slovenska.
- Obdobie života v ktorom nastane dôležitá udalosť/rozhodnutie a na základe neho sa zmení náš život.
- Niečo sa deje a v určitom okamihu sa to začne diať inak... a ten okamih kedy sa to „prekoprclo“ je ten ZLOM.
- Niečo neprebádateľné, zaujímavé, tajné.
- Keď už vôbec nič nedávaš, keď sa niečo zmení (na lepšie).
- Bod, kedy sa niečo zmenilo drastickým spôsobom.
- Noo, ja keď si sadám na stoličku, tak viem, že každá má svoj bod zlomu... takže stoličky, určite stoličky..

ČO TI PRVÉ NAPADNE,

KEĎ SA POVIE BOD ZLOMU?

Odpovede študentov našej školy

NOVÝ ZAČÍATOK

Veselý šepot, plno usmievavých tvárí, milí učitelia, dobrá atmosféra... Nejakú tak som si predstavovala svoju novú školu. Uvedomovala som si, že to nebude také ľahké ako na základnej, ale aj napriek tomu som sa veľmi tešila. Na začiatku školského roka som mala zmiešané pocity. Nevedela som, čo mám očakávať alebo čo sa bude diať. Bola som trochu nervózna, ale snažila som sa udržať si dobrú náladu. Povedala som si, že je to „len prvý deň“ a nič sa nestane, ak si na vytvorenie nových kamarátstiev doprajem trochu viac času. Zatiaľ som sa sústredila na to, aby som si zapamätala inštrukcie od učiteľov a nedostala sa do problémov hneď prvý týždeň.

Postupom času som si začala na novú školu zvykať. A ani dochádzanie nebolo také strašné, ako som si myslela. V triede som si našla kamarátky a snažila som sa čo najviac zapadnúť do kolektívu. Dokonca som si zapamätala mená všetkých spolužiakov! (úsmev) Na základnej škole sme nemali skrinky, ale šatne, takže to bolo tiež niečo, čo som doteraz nezažila. Zo všetkých síl som sa

snažila nestratiť kľúčik od skrinky či nezabudnúť si odpípnuť kartičku vždy pri príchode a odchode zo školy. Na vyučovaní som sa tiež snažila najviac, ako som vedela, a niektoré písomky sa mi podarili, ale niektoré som poriadne pokašľala. Začala som si uvedomovať, že sa tu musím obzvlášť viac snažiť, aby som mala dobré známky. Ale aj napriek tomu som sa rozhodla, že sa budem učiť a že to len tak ľahko nevzdám.

Blížil sa polrok. Písomiek sme preto mali viac než obvyčajne a ja som sa takmer nezastavila. Skoro každý deň som sa učila, už som si na to zvykla. Moja práca sa mi však vyplatila a ja som z toho bola nesmierne šťastná. Obľúbila som si aj niektorých učiteľov a zistila, že mám veľmi milé spolužiačky, s ktorými si dobre rozumiem. Myslím, že prvý polrok na mojej novej škole bol nad moje očakávania a som veľmi rada, že som sa rozhodla práve pre túto školu.

„8-ROČNÍ“ VERSUS THE REST

Predstavte si krásny utorkový deň na „piaráku“. Je už takmer koniec školského roka a vy si užívate vašu obľúbenú hodinu matematiky, keď tu zrazu začne niekto nekontrolovateľne búchať na dvere. Ženy kričia, deti plačú no v zapätí začne hrať gitara a všetci si uvedomia, že to sa iba štvrtáci prišli rozlúčiť. Dostanete cukrík, vynecháte kúsok z hodiny a v poslednom rade si podáte ruky s ľuďmi, o ktorých ste nemali ani potuchy, že existujú. A potom prídu aj povzbudzujúce reči o tom, ako si ešte užiť „piarák“ a čo platí na učiteľov. Pousmejete sa, pretože ste na 8-ročnom gymnáziu a tieto isté reči ste počuli už niekoľko rokov za sebou.

Niektorí študenti, ale aj učitelia si myslia, že „8-roční“ študenti si zaslúžia viac rešpektu. Predsa len sú na škole dlhšie. Iní si zas myslia, že toho rešpektu dostávajú priveľa. Majú pocit, že „8-ročné“ triedy majú privilégia. Preto mi dovoľte uviesť veci na správnu mieru. Teda aspoň z môjho pohľadu sextána.

Najťažšie obdobie pre „8-ročného“ gymnazistu je trieda kvinta, teda prvá na vyššom gymnáziu. Nielenže tí istí učitelia, ktorí vás(nás) učili štyri roky, od vás zrazu vyžadujú dvojnásobne viac, pretože „už ste na strednej,“ ale taktiež vám pribudne aj 60 nových spolužiakov, s ktorými sa musíte naučiť vychádzať, pretože ešte ten istý rok s nimi idete na lyžiarsky. Váš lyžiarsky! Podľa mojich slov nie je ťažké usúdiť, že naša trieda to neprežívala len tak s ľahkosťou. V tercii sme na lyžiarskom boli sami a bolo nám dobre. Tento raz sme sa museli deliť aj s prvákmi. Nakoniec to nebolo až také tragické, ale naša trieda si do smrti bude pamätať legendárnu odpoveď na otázku, prečo sme boli jediná trieda (resp. náš spolužiak), ktorú za celý lyžiarsky podriadili dychovej skúške: „Náhodný výber“. Popravde, tento incident bol už druhý prípad, kedy sme cítili voči prvákovi krivdu. Po prvýkrát ju bolo cítiť hneď na začiatku školského roka, keď sme mali po štyroch rokoch čakania konečne zažiť adrenalín na brannom cvičení v podobe strieľania zo vzduchovky. Bolo nám ale povedané, že nič také sa konať nebude, pretože pre nás nebolo miesto a na branné pôjdeme spolu s vtedajšou terciou a kvartou. Teraz si predstavte, akú rivalitu sme voči prvákovi pestovali. Oni strieľali zo vzduchoviek a jediné čo sme mohli my, bolo počúvať nejakého „vojína“ ako si obliecť pláštenku.

Či je to pravda alebo nie, usúdili sme, že škole viac záleží na prvákoch ako na nás. Dovolil by som si povedať, (aj napriek tomu, že to znie veľmi pateticky) že toto nepremyslené a zbrklé rozhodnutie nezobrať nás na poriadne branné po štyroch rokoch čakania bol dôvod, prečo mnoho mojich spolužiakov cítilo nezáujem spoznávať nových prvákov.

Neskôr sa toto počínanie učiteľov obrátilo aj proti samotným prvákovi keď ich začali porovnávať s našou triedou. Spomínali veci ako: „Keby ste boli takí ako kvinta,“ alebo „Kvinta toto už dávno vie,“ a podobné. Takýmto konaním búrili prvákov proti nám, kvintánom, bez toho, aby si to uvedomovali. Aj napriek nepriaznivým podmienkam zo strany školy sme si ale cestu k prvákovi (resp. druhákovi) našli a momentálne s nimi vychádzame veľmi dobre a čakáme, že naše vzťahy sa budú len prehĺbovať.

Majú teda „8-roční“ študenti nejaké privilégia? Samozrejme, že nie. Rozdiel je, že učitelia „8-ročných“ žiakov poznajú dlhšie. To môže byť aj výhoda, aj nevýhoda, ako ste si mohli prečítať vyššie. Rozdiel vytvárajú iba učitelia, ktorí považujú „8-ročných“ za múdrejších a „4-ročných“ zase za nevinnejších. Jediná cesta, ako si teda vybojovať rešpekt na akejkolvek škole zostáva, byť aktívny na školských akciách a robiť si tak dobré meno u učiteľov.

ROZHOVOR S PÁTROM ŠIMKOVIČ

Na spájanie kontrastov je potrebné porozumenie oboch strán, pretože až vtedy môžeme zistiť, že tieto dve veci od seba predsa len nie sú tak ďaleko a prelínajú sa oveľa častejšie, ako si človek môže myslieť. Pátra Šimkoviča míňame na školských chodbách, mnohých z nás učí a tí ďalší ho poznajú viac z tej duchovnej stránky, z nedeľných rozhovorov s Bohom.

Túžili ste sa už od malička stať kňazom alebo to prišlo postupne?

Nedá sa povedať, že by som sa už od malička túžil stať kňazom, ale na druhej strane je pravdou, že kostol mi bol od malička veľmi blízky. Je to určite dané aj tým rodinným prostredím, v ktorom som vyrastal. Rodičia ma od malička viedli k pravidelnému navštevovaniu kostola nielen v nedeľu, ale aj cez pracovné dni. Okrem toho som mal to šťastie, že kostol bol pre mňa dobrovoľnou záležitosťou a nie ako pre mnohých mladých nepríjemná povinnosť, ale našiel som aj takú skupinu rovesníkov, s ktorými som mal spoločné záujmy ako napríklad, že sme spolu hrávali futbal alebo hokej a chodili na výlety. Takže kostol bol miestom, kde som sa cítil dobre. Tešil sa tam. Mal som tam blízkych ľudí. Pomerne často som chodil aj miništrovať. Povedal by som, že túžba stať sa kňazom bola určitým vyvrcholením obdobia môjho života.

Čo si predstavujete pod pojmom bod zlomu?

Ja by som asi odpovedal znova

z náboženského hľadiska. Ako príklady by som uviedol rôzne náboženstvá alebo ich významných zakladateľov a predstaviteľov. Tam teda vidíme určité okamihy, ktoré predstavujú radikálnu zmenu v ich živote. Zoberme si napríklad judaizmus, ako židovské náboženstvo - udalosť Mojžiša, kedy uvidel horiaci krík a zrazu sa z pastiera stal vodca národa. Apoštol Pavol, ktorý prenasledoval kresťanov mal jeden krátky zážitok, a to zmenilo jeho život, a stal sa kresťanom. Taktiež aj Budha hovorí o osvietení a vtedy došlo k radikálnej zmene v jeho živote. Ja si myslím, že opisy týchto udalostí a zmien v živote ľudí nezodpovedajú celkom realite. Také výrazné zmeny v živote človeka prichádzajú tiež postupne, nie je to krátkodobá záležitosť. Možno u niekoho áno, ale skôr si myslím, že tie zlomy nie sú také prudké. Hlavne, ak ide o zmeny v živote ľudí.

Nastal vo vašom živote bod zlomu? Ak áno aký?

Odpoveď by som prepojal s predchádzajúcou výpoveďou.

Úplný radikálny zlom nie, ale v podstate za určitý zlom v mojom živote môžem pokladať vstup na kňazskú dráhu rehole.

Viacerí ľudia tvrdia, že viera a veda sa navzájom vylučujú, ale vy ste sa rozhodli študovať za kňaza a zároveň študovať fyziku. Ako to vnímate vy?

Ja som nikdy nevnímal, že by sa viera a veda vylučovali. Dokonca ani vtedy, keď som bol v siedmom ročníku základnej školy a náboženstvo bolo obmedzené len na kostoly a školy. Výchova bola v podstate protináboženská a na istej hodine pani učiteľka, v tom čase súdružka učiteľka, hovorila o tom, že peklo nemôže byť hlboko pod zemou, lebo čerti by tam nemali čo dýchať. Ani to ma však nepresvedčilo o tom, že náboženstvo a veda idú proti sebe. Aj keď nesprávne chápané náboženstvo a nesprávne chápaná veda môžu stáť proti sebe. Sú to akoby dve cesty k hľadaniu pravdy. Možno by som to mohol prirovnať k západu slnka. Romantický založený človek ho obdivuje a je to preňho príjemný estetický

zážitok. Je to preňho niečo obohacujúce. Zároveň nejaký vedec alebo astronóm sa môže pozerieť na západ slnka úplne odlišne. Bude tvrdiť, že slnko nezapadá, ale že Zem sa točí, a preto slnko vstupuje pod horizont. Oboje môže priniesť ľuďom niečo nové, niečo čo môže zvýšiť kvalitu ich života.

Čo vás dokáže v živote najviac potešiť?

Najviac ma dokáže potešiť, keď vidím, vnímam ľudskosť ľudí - empatiu, vzájomné porozumenie, ochotu pomôcť si navzájom, vidieť ľudí spolupracovať.

Potrebuje človek v dnešnej dobe dôverovať Bohu?

Ja si myslím, že aj v dnešnej dobe potrebuje človek dôverovať Bohu. Možno dôvera by mala mať trochu inú podobu na rozdiel od toho, aká bola v minulosti. Povedzme, že v minulosti sa cítil človek viac ohrozený, možno kvôli nejakým epidémiám, vojnám a automaticky sa obracal k Bohu. Dnes nepociťujeme až tak často takéto ohrozenie. Myslím si, že skôr by sme sa mohli inšpirovať

alebo vnímať viac Ježišove slová z evanjélia, že vyhoviel mučeníkom, že ich nazval priateľmi. Takže asi taká dôvera v Boha bude dnes aktuálnejšia. Ako keď hovoríme priateľovi: Mám blízkeho priateľa, ktorému hovorím o tom, čo ma trápi a teší. Takže dôvera v tomto zmysle.

Prečo ste sa rozhodli vstúpiť práve do rehole Piaristov?

Nevidel som tam konflikt medzi náboženstvom a vedou, pretože mi vždy bolo blízke jedno aj druhé. V reholi Piaristov sa tieto dve skúsenosti stále nejak spájajú. To tvrdí aj známe heslo: Viera a veda.

Ako najradšej trávite svoj voľný čas?

Sú to väčšinou prechádzky v prírode, turistika a bicyklovanie.

Profesori na škole o vás tvrdia, že ste humorista. Prezradili by ste nám nejaký zábavný zážitok z mladosti alebo z detstva?

Priznám sa, že nejaký zábavný zážitok si neviem teraz vybaviť, ale myslím si, že ten humor by mal patriť k životu veriaceho človeka. Teda nie iba veriaceho,

ale každého človeka. Prečo? Asi preto, že humor nám môže pomôcť v tom, aby sme nebrali seba samých až príliš vážne, aby sme si nenárokovali na príliš vysokú dôstojnosť. Takže ten humor má určite pozitívny vplyv na náš život. Dokonca som raz čítal, že duchovné osoby sú známe tým, že prežívali rôzne krízy, ťažkosti a problémy s humorom, a tak dokázali zároveň aj prežívať radosti. Je to vlastne jedno z takých kritérií pravdivej duchovnosti človeka, že má aj zmysel pre radosť.

Učili ste aj na vysokej škole. Keby ste mali porovnať študentov na vysokej a strednej škole, s ktorými sa vám pracuje lepšie?

Stredná škola mi celkom vyhovuje.

Čo by ste odkázali študentom našej školy?

Mladosť, ktorú tu prežívate je krásne, a zároveň dôležité obdobie v života človeka, pretože už teraz sa pripravujete na život v dospelosti a rozhodujete sa o vašej budúcnosti. Snažte sa žiť tak, aby ste v budúcnosti mohli v dobrom na ňu spomínať.

BOD ZLOMU

Teplé májové ráno a ja sa zobúdzam za spevu vtákov pri dokorán otvorenom okne. Chvíľu mi trvá, kým sa zorientujem a zistím, kde vlastne som. Som doma, tak ako vždy. Obloha takto skoro žiari farbami, slnko ešte nevyšlo.

Hlavou mi lieta nekonečný prúd myšlienok. Sedím na peľasti postele a hrotom pera robím dierky do kancelárskeho papiera. Očami behám po miestnosti a snažím sa nájsť oporný bod. V mysli sa mi prehánajú realistické sny predošlých nocí. Mala by som konečne vypnúť. Najlepšie Zaspať naveky a zobudiť sa v novom tele. Odpočítavam od 10 smerom nadol. Skúšam potlačiť nepríjemný pocit výbuchu hlavy. Dýcham tak, ako ma to učili. Dopekla, na tento pocit je dnes príliš skoro.

Slová, slová, slová... Lámu sa na hranách papiera. Skáču mi pred očami. Celý svet sa so mnou točí, nie však okolo mňa, ako mnohí predpokladajú. Zamotávam sa do tohto chaosu každou sekundou čoraz viac. Nekonečná spleť pavučiny, hviezda opisujúca pri svojom páde tvar špirály, rútiaca sa do čiernej diery najtemnejších zákutí ľudskej mysle.

Vychádza slnko. Moje telo sa po kúskoch láme. Oslepila ma nekonečná žiara. Zrazu sa všetko zrútilo do seba. Stále však sedím, pozorujem ohnivú guľu a rozpadajúci sa svet. Sme malí a bezmocní. Dospeli sme do BODU, kde sme sa ZLOMILI.

I.

Rozospatí

A

Smutní

Vyparujúca sa voda

Do pľúc padá rosa

Zdolávame najvyšší kopec a

Skáčeme z oblakov

Padáme do rieky, držíme sa pritom za ruky

Zo strechy na nas kvapká pekelný dážď

Vlaží nám spálené duše

A pri západe slnka pozorujeme chvost dúhového hada

Ten jed otupuje naše zmysly

A padáme,

padáme do nekonečných hĺbok

Do tajných kútov našich myslí

Moje nohy sú ťažké, nevidím,

nevidím tvoje veľké oči, nevidím seba

Tak ma ved', ved' ma do diaľok

II.

V tichom ráne
Hľadám dôvody prečo žiť a zároveň prečo zomrieť
Kráčam s Floydmi v ušiach
V ústach omieľam tretiu cigaretu
Dym sa plazí vedľa mňa
Len vďaka nemu cítim sa dnes menej sama
Na tvári chladí ma mráz, zamrzol mi úsmev
A prvé lúče slnka mi spôsobujú zimomriavky
Snažím sa pochopiť ľahkosť bytia, ale ťažoba rána ma tlačí k zemi
Vidím obraz na omrznutom okne múzea
Aha! Exponát - duch,
Ale to som predsa ja
Som už takmer priesvitná
A slepá, očividne.
Myslím...rozmyšľám, že....
Že prejsť sa po zamrznutej rieke nemôže byť až tak zlé
Jeden krok, dva
Plus nádych, výdych
Dýcham zhlboka
Počítam do desať
Dva kroky dopredu, jeden späť
Ako hudobník, udávam si vlastný rytmus
Pukanie ľadu tomu dodáva eleganciu (správny beat)

Hneď sa rozpálim, líca mi horia zápalom
Nemám trému
Pod nohami sa mi z prasklín maľuje obraz
Som maliar, povedali by ste to?!Trasiem sa...či to snád' tancujem?
...v strede rieky, tam uprostred...myslím... nedýcham....
...
Som blázon...Veď sa zadusím!
zobudím sa...
A zrazu kašlem na rytmus, netancujem
Bežím
Môj zrýchlený dych, pukanie a dopad topánok na ľad musí znieť
kakofonicky
Nezaujíma ma to, všetok ten hluk
Dovraciam sa
Som na druhom brehu, lapám po dychu, smejem sa a plačem
Padlo mi ego, ale ja stojím
Bolia ma nohy, ale duša dýcha
Vraj to bolo málo
Na tom vraj svet nestojí
Hovorili, že ...
Ale teraz vravím ja
Som vyvolená

*Strácame čas, čas stráca nás
Sme stratení v čase a robíme banálne chyby
Sme zaslepení, túžiaci po výnimočnosti
Nenájdem v sebe kúsok jemnosti
Odhodíme krátke túžby, majme túžbu po veľkom
Nestrácajme sa v sebe, strácajme sa v dňoch plných mesiaca
....a v nociach bez slnka
A nájdime v beznádeji nádej
Zapálme iskru a založme oheň
A potom smúťme za temnými nocami, ktoré spálil požiar
zapálených duší.*

MESTO PLNÉ KVAPIEK DAŽĎA

Niekedy sa mi zdá byť naozaj neuveriteľné, ako veľmi môže cestovanie zmeniť človeka. Jeho myslenie, názory, predstavivosť, jednoducho ... pohľad na svet.

*A táto zmena
zastihla aj mňa.*

Teraz mám taký pocit, že to bolo už dávno. No javí sa to iba v mojich myšlienkach. Jedného upršaného augustového rána ma moje nohy zaviedli do úplne iného *sveta*. Opustili komfort domova a vybrali sa za dobrodružstvom. *Do neznáma*. Do úplne cudzej krajiny. Pre mňa. Zatiaľ. (Vtedy som ešte nevedela, že sa tam vrátim – a to rovno dvakrát počas jedného roka.) Niečo ma nesmierne doslova ťahalo na toto miesto. Do tejto neuveriteľne pokojnej krajiny s farebnými tulipánovými lánmi a slávnymi veternými mlynmi. Každým

pomyselným krokom som sa približovala k vysnenému cestovateľskému snu a zároveň som pocítila aj jemný vánok s vôňou nových zážitkov.

Centrum bolo preplnené cyklistami, kanálmi, architektúrou a kvetmi.

Všade bolo cítiť príjemnú atmosféru, vôňu kvetov z najbližších trhov a neustály závan vetra po ponáhľajúcich sa cyklistoch, ktorí práve prechádzali po prechodoch určených iba pre nich. Zastala som.

Obzrela som sa. Špičky nôh sa dotýkajú konca obrubníka. Za ním je už cesta – cesta, po ktorej sa nielen premávajú cyklisti a autá, ale aj víry rôznorodých myšlienok. *Mojich rôznorodých myšlienok*. Cítim absolútnu slobodu a zároveň ma naplňa pocit nezabudnuteľného šťastia, doslova túžba po zážitkoch, ktoré môžem zažiť na tomto kúzelnom mieste aj práve v túto chvíľku. Moja chvíľka. *Amsterdam a ja*.

Už zoznámená dvojica. Ocitol som sa v objatí tohto netradičného ducha. Znova som spoznala niečo nové. Na každom jednom mieste zažívam niečo iné. Každé neznáme miestečko mimo domova, ktoré som kedy navštívila, zanechalo vo mne nejakú spomienku. *Spomienky*. Útržky myšlienok. Takýmto spôsobom ostanem stále akosi „prepojená“ s danými udalosťami, okolím, svetom.

Po čase som si uvedomila, že už akosi nebaví postávať na ulici. Predsa len hodiny strávené prechádzaním sa po meste, obdivovanie tunajšej architektúry, menej hlučných zákutí, tá nekonečná vôňa tulipánov ... Skrátka sa nedá odtiaľto pohnúť. Zmeniť smer.

Ocitnúť sa na zaujímavejšej zastávke? Taká snáď ani neexistuje. Vlastne som ju ešte neobjavila...

Rozhodla som sa na hodinku opustiť pevninu – teda nasadnúť na ponúkané miesto do takej pohodlnej loďky, ako určenej pre unavených, ale aj „prehajpovaných“ turistov.

(Nepatrím však ani k jednej tejto skupinke:)

Nakoniec sa ukázalo, že som sa predsa len dobre rozhodla. Začalo totiž pršať. Na sekundu som ale ľutovala, že sa nemôžem osviežiť letným amsterdamským dažďom, no plavba ma začala čím ďalej, tým viac a viac okúzľovať. Na priehľadnej streche a oknách loďky som videla stále padajúce kvapky. Nemilosrdne narážali na sklo a kĺzali sa dole po oknách lode, na ktorých boli pritisnuté rúčky a nosy malých detí – cestovateľov, ktorí boli so mnou na palube. Vyzeralo to, akoby sme sa nachádzali v srdci celého komplexu vodopádov. Stále hustejší a hustejší dážď navonok pôsobil presne takým dojmom. Naša príjemná plavba pokračovala a v čerstvom mokrom vzduchu spolu s kvapkami a slnkom, sa črtala dúha. Slabo viditeľná cez závoj dažďa, no predsa len spozorovateľná. *Dúha*. Ďalší trik v rukáve. Toto som naozaj nečakala od tohto mesta, ktoré je vždy pod mrakom.

A myslím, že ešte viac ma potešil pohľad na domácich.

Do toho všetkého ešte zasahovali cyklisti vo farebných igelitových pršiplášťoch – cyklisti v košeliach, cyklistky s košíkmi s nákupom, cyklistky v puzdrových sukniach a lodičkách, ktoré išli v pokoji do práce, ďalšie cyklistky s malými deťmi ... a asi mi nikto neuverí, ale všetci s úsmevom na perách a pracovne naladení. *Člup do kaluže, člup z kaluže*. Akoby sa nechumelilo. *Nádhera*. Aj títo ľudia tu vytvárali tú neuveriteľnú atmosféru....

Tak, ako som nastúpila, tak som aj vystúpila z lode.

Teda, vlastne ani nie.

Teraz bol zo mňa trochu iný človek.

Moje chápanie sa predsa len zmenilo.

A celý ten deň som mala oblečený iba úsmev.

DÁMSKA MÓDA

*Kto bol tým, čo si dovoľil
ignorovať pravidlá a pre-
sadiť nové?*

V súčasnosti si na seba môžeme obliecť takmer všetko. Neobmedzujú nás pravidlá spoločnosti, ktorá by nám diktovala, čo nosiť a čo nie. Berieme to ako samozrejmosť. Vieme, že v minulosti ženy museli nosiť korzety a šaty, ktoré nesmeli odhalovať členky. Pokiaľ si dovolili obliecť čo i len o pár centimetrov kratšiu sukňu, boli spoločnosťou rozoberané pre verejné pohoršovanie. Ako je teda možné, že niečo, čo bolo kedysi striktne určené, sa teraz nedodržiuje?

O vyslobodenie ženského tela spod spodničiek, korzetu a obrovských zákazov, čo sa smie a čo nie, sa pokúsilo viacero odvážlivcov.

Jedným z nich bola Amelia Jenks Bloomer, ktorá sa pokúšala presadiť nohavice. Bojovníčka za ženské volebné práva prezentovala nohavice sama na sebe a dúfala, že inšpiruje aj iné ženy, aby sa vzopreli konvencii. Mladá Američanka nosila sukňu siahajúcu pod kolena a pod ňou široké nohavice ukončené krajkou. V roku 1851 sa pokúsila odprezentovať nohavice verejnosti vo Veľkej

Británii. Verejnosť ju vysmiala a jej počin inšpiroval mnohých karikaturistov. Jej nohavice ženy začali nosiť až koncom 19. storočia, a to len pri jazde na bicykli.

O niečo úspešnejšie v pokusoch oslobodiť ženskú siluetu bol Paul Poiret. „Kráľ módy“, ako ho mnohí prezývali, presadil podprsenku s dlhým korzetovým pásom. Taktiež sa mu podarilo dostať do módného priemyslu rovné splývajúce šaty bez klasického korzetu. Za to môžeme sčasti vďačiť jeho žene, ktorej ich navrhol, keď bola tehotná, a to konkrétne v roku 1906. Do sveta tiež presadil háremové nohavice. No ako sám návrhár priznal, nikdy nechcel meniť módu, túžil len rozpoznávať nové myšlienky. Napriek jeho príspevkom, ktoré sčasti oslobodili vrchnú časť ženského tela, sa mu podarilo tú spodnú obmedziť. Zaslúžil sa o rozšírenie podvážkových pásov. Sukne na šatách, ktoré navrhol, sa zužovali natoľko, že pohyb dovoľovali len rozparky.

Najúspešnejšie a najradikálnejšie zmenila ženskú módu Coco Chanel.

Nielenže si sama ostrihala vlasy nakrátko, čo v tej dome prináležalo len väzenkyniam, ale začala nosiť odhalené kolená. Vo svojich modeloch uprednostňovala pohodlnosť, ležérnosť a eleganciu. Módu obohatila o nohavice, malé čierne šaty, tvídový kostým, lakovanú bielu obuv s čiernou špičkou a veľa ďalšieho. Všetky svoje výtvary navrhla s presvedčením, že oslobodí ženskú postavu tak, aby sa cítila nielen pohodlne, ale aby aj zvýraznila ženskú siluetu. Dokazujú to aj malé čierne jednoduché spoločenské šaty skoro na každú príležitosť.

Tvídový kostým bol jednoduchého strihu so zapínaním na gombíky a môžeme si ho všimnúť aj na fotkách samotnej Coco. To, že svoju prácu odviedla výborne, dokazuje aj fakt, že obliekala Andrey Hepburn. Jej práci napomohla aj prvá svetová vojna, ktorá bola donútená poslať ženy do tovární, a tak zjednodušiť ich šatník.

Ktovie, možno keby nebola prvá svetová vojna, nemala by módna reforma takú silu.

Nech by to bolo akokoľvek, je úžasné, že v dnešnej dobe si na seba môžeme vziať od dlhých šiat až po krátke nohavice takmer čokoľvek. Neobmedzujú nás žiadne zákazy a pomocou oblečenia dokážeme vyjadriť našu náladu alebo svoju osobnosť.

WINDOWS 7 KONČÍ

Spoločnosť Microsoft 14. januára oznámila, že končí podpora pre operačný systém (OS) Windows 7. Mnohé „mŕtve“ stránky sa snažili chytiť topiacej sa slamky a nalákať čitateľov na „clickbait“. Mnohí ľudia sa ocitli v rozpakoch – čo teraz?

Windows 7 bol od roku 2011 až do roku 2017 najpoužívanejším OS pre stolné počítače a laptopy. Jeho nástupca Windows 8 bol a aj doteraz je podľa niektorých ľudí úplným prepadákom, a preto ľudia naďalej zostávali na Windows „sedmičkách“. Dokonca aj veľmi úspešnému a populárnemu Windows 10 trvalo dosť dlhé obdobie, kým predbehol svojho predchodcu. Mnohí používatelia používajú Windows 7 doteraz, pretože má veľmi prehľadné a jednoduché prostredie.

To, že Microsoft oznámil koniec podpory používateľov, skoro vôbec neobmedzuje naďalej používať tento OS. Naopak, môžu sa tešiť. Koniec podpory znamená, že už nebudú naďalej vychádzať žiadne updaty, vďaka čomu sa vám nezačne aktualizovať vaše zariadenie v tú

najnevhodnejšiu a najneočakávanejšiu chvíľu. Je tu aj určité riziko v podobe hackerských útokov. Ak by sa našiel nejaký nový spôsob hackovania, vaše zariadenie by nebolo voči nemu odolné. Avšak ak ste ten typ človeka, čo si prelepuje kameru na notebooku, nemáte sa čoho báť.

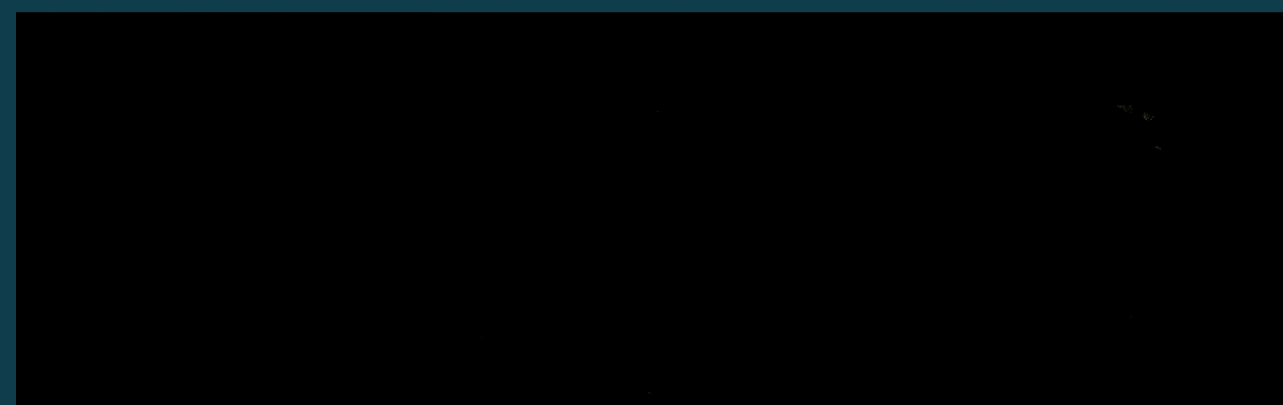
Preto ak aj vy máte doteraz na vašom zariadení OS Windows 7, nemusíte sa ničoho obávať a naďalej ho môžete používať. Odporúčam však zálohovať si vaše osobné dáta.

TABU

Úvod k úvahe o smrti.

Mnohé témy pokladáme za „tabu“ oprávnené. Sú to veci, ktoré sú zakázané a ľudia sa o nich často nerozprávajú, pretože je to spoločnosti neprípustné. No predsa len, čo ak tieto veci zapadnú prachom nevedomosti a spôsobia v konečnom dôsledku ešte väčší chaos a zmätok, ak im nebudeme úplne rozumieť? Ak okolo nich budeme chodiť okľukou a po špičkách, snažiac sa nijako ich nezapájať do svojho života a pritom si nevedomovať, že oni súčastou nášho života už dávno sú, či sa nám to páči, alebo nie?

My v redakcii veríme, že ak medzi sebou diskutujeme a o veciach sa rozprávame, znamená to, že o nich aj trochu premýšľame a snažíme sa kriticky myslieť, prehodnocovať, či sú veci tak či onak naozaj správne a tým kontrolujeme systém, a nie len pasívne prijímame fakty, ktoré nemusia byť pravdivé. Začať hovoriť o veciach, o ktorých sa predtým nehovorilo môže byť pre človeka tiež forma útechy a zdroj porozumenia. Dáva nám to príležitosť vidieť veci jasnejšie, aj keď na začiatku možnože budú bolieť.

Z KRUHU VON

*Už je to takmer 15 rokov.
Presne pred toľkými rokmi
nastal môj prvý veľký bod
zlomu. Prvé okúsenie tem-
noty na vlastnej koži.*

Ak ste si už spočítali tú matematiku, možno sa čudujete, čo také sa mohlo stať, aby to ovplyvnilo 2,5-ročné dieťa. Dodnes sa mi o tom ťažko rozpráva, no pred pätnástimi rokmi som prišla o brata. Nikdy som ho nestretla, ale bol to môj brat, člen našej rodiny a dodnes si pamätám ten moment... moment, kedy mi môj tato so slzami v očiach povedal tú ohavnú správu, že Adam je preč. Mala som pocit, že sa prepadám do priepasti. Srdce akoby preskočilo jeden úder. Obklopila ma temnota. Bod zlomu. Nevedela som ako sa mám cítiť, stratila som niečo, niekoho, koho som nikdy nestretla, ale aj napriek tomu milovala. Odlomil sa kúsok mojej duše a odvtedy som ho nikdy nenašla.

Vtedy som zistila, čo je to smrť. Nenápadne sa skrýva za každým rohom a prichádza zväčša, keď ju najmenej očakávame. Príde a zatemní nám všetko svetlo nádeje. Ale je to súčasť cyklu života. Niečo, s čím sa treba jednoducho zmieriť. Aspoň tak sa vravieva. Nie je to však také jednoduché.

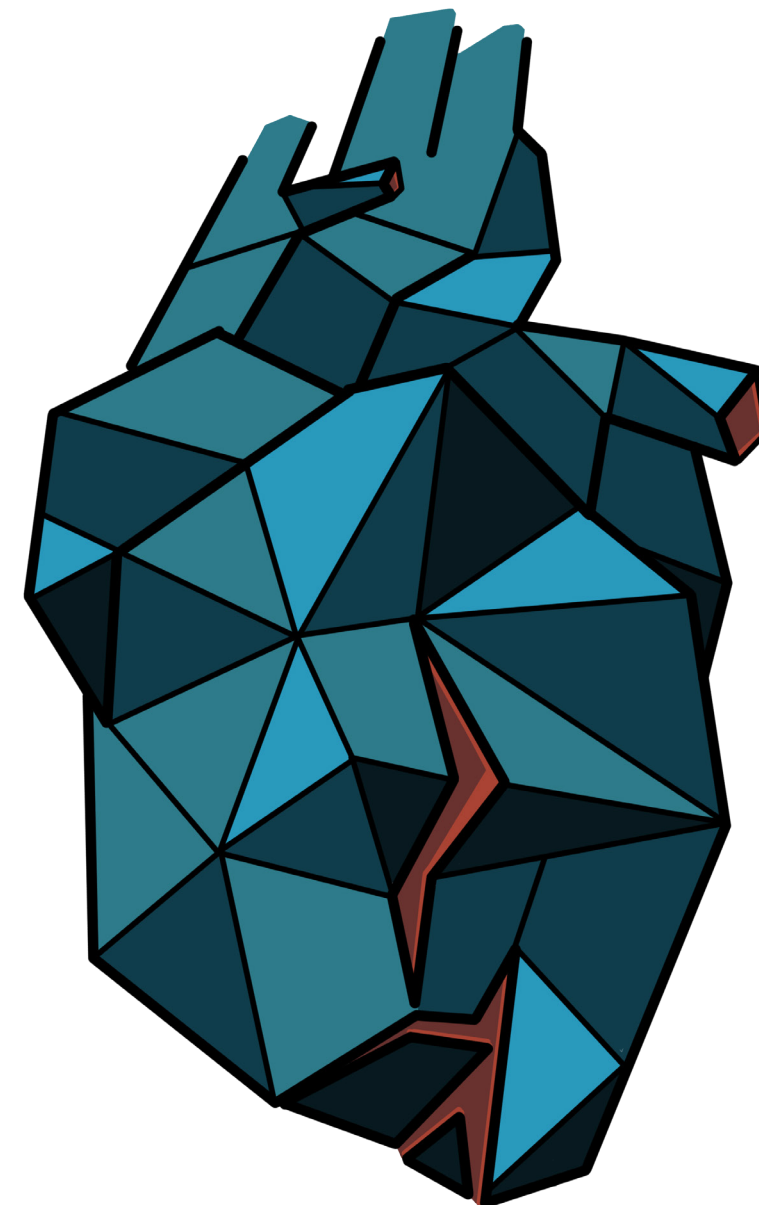
Ak sa chceme dostať z bodu A do bodu B, cesta nie vždy vedie priamo. Niekedy sa možno ani nedostaneme do bodu B, ale niekam úplne inam. Veľmi málo vecí je možných si do detailov naplánovať. Smrť je jedna z vecí, ktorá sa nachádza úplne na opačnom konci plánovania. Nikto nevie, kedy nastane jeho čas. Môže prísť za 10 minút alebo 10 rokov. Niektorí si možno povedia, že sú ešte primladí na umieranie, no to nemusí byť úplná pravda.

Nevravím, že teraz by sme mali začať všetci chodiť obmotaní v bublinkovej fólii, aby sme boli „pripravení na smrť“. Po prvé to nepomôže, skôr ublíži a po druhé, strach zo smrti nám bráni žiť naplno. Čo teda máme robiť? Ak mám byť úprimná, neviem. Asi nikto nepozná presnú odpoveď na túto otázku.

Smrť je veľmi zvláštna vec. Pre niekoho citlivá téma, iní sa tejto téme radšej vyhnú úplne. Osobne je to pre mňa pomerne bolestná téma. Vždy, keď sa o nej s niekým rozprávam, v hlave sa mi premietajú všetky tie momenty, keď som sa dozvedela

o smrti niekoho blízkeho. Každú jednu z týchto správ si pamätám detailne: miesto, aktivitu, pocity... . Prešla som si tým už niekoľkokrát a zakaždým je to rovnaké. Nemožno si zvyknúť na tento typ bolesti. Padám do priepasti. Srdce preskočí úder. Temnota. Čím som však staršia,

tým je tá temnota svetlejšia. Viem, že tá bolesť nikdy naozaj neprejde, ale taktiež viem, že postupom času sa bolesť zalepí náplastou zabudnutia. Bohužiaľ, zakaždým, keď sa vytiahne téma smrť, náplast sa strhne a všetka zabudnutá bolesť znova naplní celé moje telo i dušu.

Niekedy sa vraví, že smrť je vykúpením z bolesti. Najmä pri starších alebo veľmi chorých ľuďoch. Ale čo pozostalí? Kto vykúpi ich bolestnú stratu? Keď niekto zomrie, či už starý, mladý či chorý, vždy to bolí rovnako, pretože spolu s nimi zomiera nádej a zostáva iba láska. Zmizne nádej, že ich ešte niekedy uvidíme, že s nimi budeme viesť rozhovor, že sa na nás ešte niekedy usmejú a budú žiť. Máme iba spomienky, z ktorých vyžaruje nesmierna láska, ale vieme, že už nemáme možnosť vytvoriť si ďalšie. Táto skutočnosť nás pomaly umŕtvuje zvnútra ako jed šíriaci sa telom. *Nádej a láska nedokážu existovať jedna bez druhej. Ak jedna zanikne, druhá sa premení na zdroj bolesti. Ak zanikne láska, bolí nás nádej, že sa to všetko ešte urovná, aj keď už je to nemožné. Naopak, ak zanikne nádej, bolí nás zase láska, ktorá mohla ďalej kvitnúť, ale bez nádeje nedokáže prežiť a zahynie.*

Chcela by som ešte na záver vyjadriť posledných pár myšlienok, ktoré je podľa mňa potrebné povedať.

Ak poznáte niekoho, kto nedávno stratil niekoho blízkeho, rozprávajte sa s ním. Viem, že títo ľudia môžu pôsobiť emocionálne krehko, ale naozaj sú neskutočne silní, silnejší ako si vieme predstaviť. Už len tá odvaha ísť medzi ľuďmi a povedať im, čo sa stalo, je čin vyjadrujúci obrovskú vnútornú silu. Preto sa nebojte ísť za nimi a správajte sa normálne. Ľudia, ktorí nedávno pocítili stratu sa nechcú cítiť ako exponát v múzeu s nálepkou „trúchliaci, daj mi pokoj“. Jasné, budú možno občas pôsobiť vzdialene, no nenechajte sa tým odradiť a stojte pri nich rovnako ako vždy.

A naozaj už na koniec, neberte smrť na ľahkú váhu. Nenaťahujte si, že bolesť brucha či nevyriešiteľný príklad z matematiky sú dôvodom pre smrť. Niektorým ľuďom tým môžete ublížiť viac, ako by ste si mohli myslieť.

Stále však pamätajte na moje slová, ak sa budete báť smrti, nikdy si neužijete život naplno.

G

V

M

Q

I

H

D

R

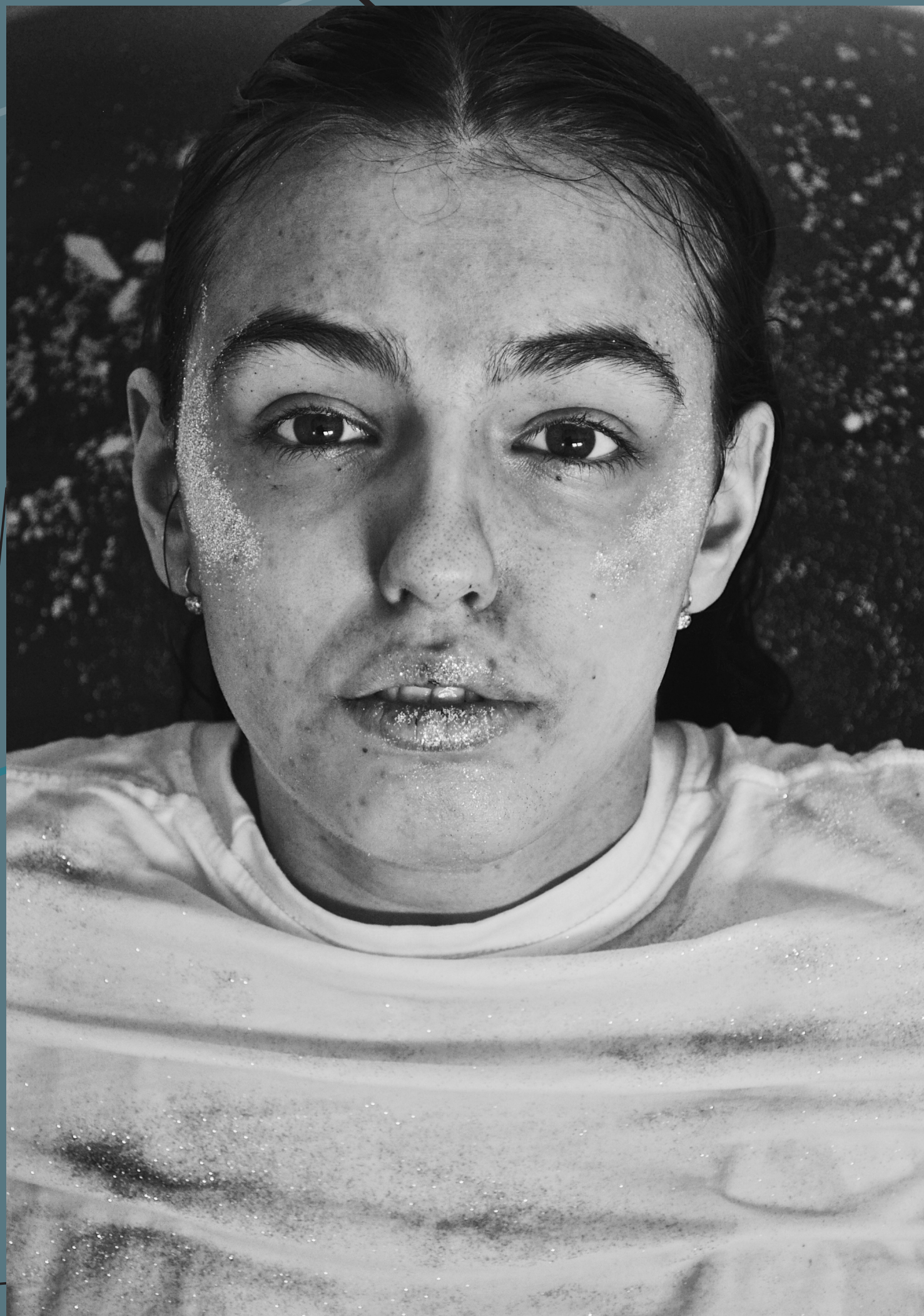

Foto Baša Chmelíková

ČAJÍK

školský časopis/číslo 01
/rok 2020/ročník I

Grafika a internetová stránka

Eliška Balajová
Jozef Gallo
Ján Michalík

Ilustrácie

Eliška Balajová

Autori článkov

Karolína Jarošová (šéfredaktorka)
Alena Panáčková
Daniela Dohálová
Tereška Babulíková
Adriana Hodálová
Jozef Gallo
Ján Michalík
Sára Nagyová a Nikola Fabová
Anonymní prispievatelia

Fotografia

Barbora Chmelíková

Vydané s podporou
mgr. Tomáša Sluku

Zachytení objektivom

Lukáš Šumichrast
Kristína Galková
Ema Bahnová
Veronika Podhradská

Kreatívci a morálna podpora

Tereza Králová
Adela Sluková
Alicia Donate Klimešová
Timotej Hricko

Dátum vydania

22.4.2020

Jazyk. korektúra

Pani učiteľky
slovenčiny z PGJB
TN

Kontakt a sociálne siete

Ig: casopis.cajik
Fb: Časopis Čajík
Gmail:
casopis.pgjb@gmail.com

Pre prípadnú spätnú
vážbu a záujem pripo-
jiť sa k našej komunite
nás kontaktujte na
vyššie
uvedených stránkach,
veľmi nás to poteší :))

